

Socialdepartementet

Bemyndigande att underteckna en överenskommelse om stöd till utveckling av ett förstärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården
1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen bemyndigar barn- och äldreministern eller den hon sätter i sitt ställe att underteckna en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om stöd till ett stärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården i huvudsaklig överensstämmelse med förslaget. Förslaget har den lydelse som framgår av *bilagan*.

Ärendet

Regeringen beslutade den 22 december 2010 propositionen En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47). Riksdagen antog den samlade strategin den 30 mars 2011. Strategin anger mål, inriktning och prioriteringar för samhällets insatser under åren 2011–2015. För att nå det i strategin uppställda långsiktiga målet att barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller tobak, är ett prioriterat mål under strategiperioden att barn i familjer med missbruk, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd.

Regeringen har i 2011 års åtgärdsprogram, som beslutades den 28 april 2011, aviserat en samlad och långsiktig satsning för barn i familjer med missbruksproblem eller psykisk ohälsa.

Den nu aktuella överenskommelsen syftar till att stärka barn- och föräldraperspektivet i missbruks- och beroendevården. Överenskommelsen utgår från huvudmännens efterfrågan av nationellt stöd för att utveckla arbetet inom området barn och unga samt från regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken.

Utdrag till

Socialstyrelsen

Statens folkhälsoinstitut

Ledamöterna i Rådet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor (ANDT-rådet)

Sveriges Kommuner och Landsting

Socialdepartementet

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om stöd till utveckling av ett förstärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården

Bakgrund

Denna överenskommelse syftar till att stärka barn- och föräldraperspektivet i missbruks- och beroendevården. Överenskommelsen utgår från huvudmännens efterfrågan av nationellt stöd för att utveckla sitt arbete inom området barn och unga samt från regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. Utgångspunkten för det nationella stödet är att ge huvudmännen förutsättningar att efter projekttidens slut själva ansvara för sitt fortsatta utvecklingsarbete inom området.

Regeringens ANDT-strategi samt åtgärdsprogram för 2011

Regeringen beslutade den 22 december 2010 om propositionen En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47). Riksdagen antog den samlade ANDT-strategin den 30 mars 2011. Strategin anger mål, inriktning och prioriteringar för samhällets insatser under åren 2011–2015. Ett prioriterat mål under strategiperioden är att barn i familjer med missbruk, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd. Stödet ska utgå från barnets egna förutsättningar och behov.

För att uppnå strategins mål, tar regeringen fram årliga åtgärdsprogram. Regeringen har i 2011 års åtgärdsprogram, som beslutades den 28 april 2011, aviserat en samlad och långsiktig satsning för barn i familjer med missbruksproblem eller psykisk ohälsa respektive familjer där våld mellan vuxna förekommer. I vissa fall sammanfaller detta. En viktig ingång för att nå dessa barn är genom deras föräldrar, som ofta är kända inom missbruks- och beroendevården. För att stödja barnen behöver barn- och föräldraperspektivet förstärkas i den vård som kommuner och landsting erbjuder. Syftet är att föräldrarna, oavsett om de har vårdnad om barnen eller ej, ska få möjlighet att stärka sitt föräldraskap och att barnens behov uppmärksammas.

Pågående överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Under åren 2008 till 2011 har staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ingått årliga överenskommelser om stöd till utveckling av en mer evidensbaserad missbruks- och beroendevård och uppbyggnad av en långsiktig struktur för kunskapsförsörjning inom både socialtjänst och hälso- och sjukvård. I alla län finns regionala utvecklingsledare med direktkontakt med personer som arbetar i vården. Utvecklingsarbetet har fått namnet Kunskap till Praktik och ingår sedan 2011 i en bredare överenskommelse om stöd till en evidensbaserad praktik (S2011/986/FST), vilken omfattar flera av socialtjänstens områden, bl. a den sociala barn- och ungdomsvården.

Sedan 2008 har staten och SKL träffat överenskommelser som syftar till att åstadkomma effektiva former för hälsofrämjande insatser och en första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykisk sjukdom, det s.k. modellområdesprojektet. Regeringen och SKL har enats om en fortsättning på satsningen t.o.m. 2014 (S2011/6057/FS).

Överenskommelse om stöd till utveckling av ett förstärkt barn- och föräldraperspektiv

Överenskommelsen innebär att utvidga det stöd till utveckling av missbruks- och beroendevården, som genomförs inom ramen för Kunskap till Praktik, till att under åren 2011–2014 omfatta insatser för att förstärka barn- och föräldraperspektivet i vården. Barn kan även ha behov av stöd på grund av annan närståendes problematik. Insatserna ska ha fokus på lokalt och regionalt utvecklingsarbete utifrån huvudmännens behov och kan exempelvis omfatta framtagning av utbildningsmaterial inom området, ekonomiskt stöd för att utveckla modellverksamheter, möjlighet till erfarenhetsutbyte och mobilisering av brukarorganisationers och andra idéburna organisationers erfarenheter och kompetens.

Utvecklingen av ett förstärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevårdens verksamhet (såväl i öppna som slutna former) kommer att länkas in i den struktur för nationell samordning och regionalt utvecklingsstöd som utvecklats inom ramen för överenskommelsen om stöd till evidensbaserad praktik. Insatserna kommer i lämpliga delar att samordnas även med modellområdesprojektet.

Överenskommelsen är en del av en samlad och långsiktig satsning som regeringen gör 2011–2014 för att samordna och stimulera till ett nationellt utvecklingsarbete i syfte att uppnå ANDT-strategins mål om att barn i familjer med missbruk, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd. För att leda och genomföra utvecklingsarbetet har Socialstyrelsen fått i uppdrag att tillsammans med Statens folkhälsoinstitut inrätta en styrgrupp, där SKL inbjuds att

ingå (S2011/6353/FST). Representanter från andra berörda myndigheter ska vid behov beredas möjlighet att ingå i styrgruppen.

Styrgruppen bör, enligt uppdraget, även knyta en referensgrupp till sitt arbete i syfte att ta tillvara den kunskap och de erfarenheter som finns hos verksamma inom detta område. Det är också önskvärt att styrgruppen och referensgruppen, om så är lämpligt, länkas in i redan existerande samverkansformer.

Styrgruppen har till uppgift att ta fram en gemensam genomförandeplan där det framgår vilka insatser som planeras för perioden 2011–2014. Planen ska presenteras senast den 30 september 2011.

Statens folkhälsoinstitut har som en del i den satsning som nämndes ovan, fått i uppdrag att i samverkan med Socialstyrelsen och SKL stödja kunskaps- och kvalitetsutveckling av stöd till barn i familjer med missbruksproblem eller psykisk ohälsa och där våld förekommer, bl.a. avseende metoder för att följa upp hur de insatser som görs möter barnens behov och förbättrar deras situation. Socialstyrelsen har inom ramen för satsningen fått i uppdrag att i samverkan med Statens folkhälsoinstitut och SKL stödja hälso- och sjukvården att genomföra bestämmelserna i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och Patientsäkerhetslagen (2010:659), som innebär att hälso- och sjukvården särskilt ska beakta barns behov av information, råd och stöd. Myndigheten har även i uppdrag att i det fortsatta utvecklingsarbetet med öppna jämförelser belysa missbruks- och beroendevårdens arbete utifrån ett barn- och föräldraperspektiv.

För att främja kontinuitet och långsiktighet är det angeläget att det samlade utvecklingsarbetet i relevanta delar samordnas och bygger vidare på det arbete som har genomförts och pågår inom myndigheterna och inom SKL. Regeringen och SKL vill även lyfta fram den kunskap och det starka engagemang som finns hos verksamma inom området som viktiga resurser att ta tillvara.

Myndigheterna ska årligen senast den 1 oktober redovisa sina respektive insatser för att genomföra regeringens samlade ANDT-strategi. SKL kommer vid samma tillfälle att rapportera genomförda insatser inom ramen för denna överenskommelse.

Tidsram och finansiering

Denna överenskommelse avser hela mandatperioden 2011–2014.

För 2011 avsätter regeringen totalt 12 000 000 kronor.

Under mandatperioden avsätter regeringen 12 000 000 kronor årligen till SKL för insatser inom ramen för denna överenskommelse under förutsättning att riksdagen beviljar medel för 2012–2014. Eventuellt återstå-

ende medel ska återbetalas av SKL efter projektets avslutande. Ekonomisk redovisning ska ske årligen.

Stockholm den

För staten

För Sveriges Kommuner och
Landsting

Ragnwi Marcelind
Statssekreterare

Håkan Sörman
Verkställande direktör

Socialdepartementet

Uppdrag att underteckna en överenskommelse om stöd till utveckling av ett förstärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården

Regeringen har genom beslut den 25 augusti 2011 bemyndigat barn- och äldreministern eller den hon sätter i sitt ställe att underteckna en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om stöd till utveckling av ett förstärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag till överenskommelse som har bifogats till beslutet (regeringens beslut II:2 den 25 augusti 2011).

Barn- och äldreministern uppdrar åt statssekreteraren Ragnwi Marcelind att underteckna överenskommelsen.

Utdrag till

Ragnwi Marcelind
Sveriges Kommuner och Landsting